

Stilte voor een roepende Bosuil

Liefst 60 deelnemers aan nachtexcursie

Wanneer ik op een koude maartse avond door de schemering over het Koeienpaadje fiets, zie ik al een grote groep mensen bij het poortgebouw van Elswout staan. Een succes voor ons als Activiteitencommissie, maar hopelijk wordt het geen gekakel. Uilenroeper Arend de Jong reageert gelukkig laconiek: “Twintig mensen of veertig, dat maakt echt niet uit”. Het blijken er zestig te zijn.

In de Beukenlaan direct na de poort wordt de eerste Bosuil gehoord. Het mannetje roept een langgerekt, beverig “Hoehoe, Hoe-oe-oe-oe-oe”. Arend weet met zijn stem het geluid zo goed te imiteren dat de Bosuil reageert alsof er een indringer zijn territorium is binnengedrongen. Hij vliegt geruisloos dichterbij, waardoor de stompe kop goed te zien is. Hoog in een boom laat hij minutenlang zijn kenmerkende roep horen. De groep is er stil van. Als de uil nog dichterbij komt zitten en Arend er een lamp op laat schijnen, kunnen we hem goed bekijken. Een grote, bruine, rechtopzittende vogel met een prachtige tekening. De Bosuil kijkt ons rustig aan en vliegt even later weg. We vervolgen onze weg door een steeds donkerder bos. Ondertussen laat Arend zijn uilenroep horen en vertelt hij. Arend telt al 34 jaar Bosuilen in het Noord-Hollands Duinreservaat door hun roep te imiteren. De Bosuilen reageren daarop, zodat hij hun aantallen en territoria kan vaststellen. Door de komst van de Havik en de Boommarter is hun aantal in deze regio verminderd. De karakteristieke roep van de Bosuil is het hele jaar door te horen, maar het meest in voor- en najaar, als ze hun jachtgebied verdedigen tegen indringers en als de jonge uilen hun plek zoeken. Al in de winter vormen de Bosuilen paren en bereiden ze zich voor op het nieuwe broedseizoen. Het broeden begint soms al in februari. Op dit moment zijn er al geruime tijd jongen. Een nest kan twee tot vijf eieren bevatten. Het vrouwtje begint meteen na het eerste ei te broeden, waardoor de jongen in leeftijd en grootte verschillen. Als voedsel schaars is en de kleinsten zich niet goed ontwikkelen, kunnen ze aan de andere kuikens gevoerd worden. Overdag slaapt de Bosuil om in de schemering actief te worden. Jagen doen ze vaak vanaf een zitplaats, met hun geweldige ogen en oren. Bosuilen komen vooral voor in oude bossen met veel Eiken en Beuken, omdat de beukennootjes en eikels zorgen voor veel muizen, hun favoriete voedsel. In een slecht muizenjaar eten ze ook wel kleine vogels en kikkers. Dieper in Elswout horen we een volgende Bosuil. En ditmaal ook het schrille “Kjoe-wik” van het vrouwtje. Deze Bosuil heeft snel door dat we geen serieuze bedreiging zijn, want hij vliegt weg. Met een slinger door het donkere bos lopen we terug naar de poort, ondertussen goed oplettend om niet te struikelen. Het was een heel bijzondere ervaring om in de schemering getuige te zijn van de Bosuil. Arend wordt uitgebreid bedankt voor zijn uitleg. Ook dank aan de boswachter van Staatsbosbeheer, hij gaf ons deze avond toestemming het gebied te betreden na zonsondergang. En... het is dus mogelijk, met zestig mensen een Bosuil horen en zien, in stilte!

■ Annet Brouwer

